YNGE.

Byxli oronuudai proletaarinar, negedegty!

RIAAD-MONGOL
YNEN

...onoi Komuniis (bolşevig) Paartiiin Buriaad-
...osiin Komiteedoi, Buriaad-Mongol Avtonoomito
...aliis Respyyblikiin Tybei Gyisedxexe Komiteedoi ba
...adai Buriaad-Mongol Soveedoi yder byriin oorgan

№ 75 (2108)
1937 onoi APREELIIIN
2

14-dxi zilee garna.

Ulaan-Yde
BMASSR

Nyx. I. A. XALEEPSKII SSSR-ei xelxeiee xolboono Aradai Komisaarai negedygeer orologşodo batalxa

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiyme togtooxonь:

Innokeenti Andreejeviç Xaleepskii *SSSR-ei xelxiee xolboonoi Arkoomai negedygeer orologşodo batalxa.*

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteeda tyryylegşe G. Petroovski.

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteeda sekretaarь I. Akuulov.

...MONOI SOVEEDUUDAI ŞINE ZORILGONUUD

Staalin Konstituu-
...veed zasagai oor-
...inheenь adag xyr-
...de şatada yrgexe-
...mon-selь soveeduu-
...aliin şuxala polii-
...uin ba kylьtyyren
...tabina. Manai oro-
...i poliitikan erjel-
...lөө buurinai sovee-
...meriiin xaraakter
...ь yndehөөrenь xu-
... Kylьtyyre ba ge-
...ar xemzeegyi ur-
...ziin tosxonoi azal-
...hediingөө depy-
...oveeduudai urda
... eriltenyydii tabi-

...aloogиudii, myn-
...berinyydii ba na-
...anuudii aşaxa ba
...algahaanь somo
...dii syleelexe tu-
...lboonoi CGK ai ba
...ai togtool („B.M.
...rt 27-noi dugaarta
... bolbol aixabtar
...n udxa şanartai

...stituucatai daşa-
...veed zasagai niu-
...uliiin oorganuud
...noi soveeduuda
...han poliitikan.
...ь yyriin şine zo-
...lbol, odoo yjede
...baihan aad, saa-
...aşag tuhada taa-
...nii yndehөөrenь
...ilte xene. Ene zu-
..., kolxoozniguu-
...udhaa ba ymsiin
...myngen naloogii,
...lgii nexen sug-
...ydelmerinyyd so
...uudta daalgag-
...a"—geze togtool
...ne.

...a naloogai jabuul-
..., somonoi sovee-
...aigaa azaxui, ara-
...elyyrii saxilga,
...barilgii xytelxe
...ь hamaaruuldag
...oi soveeduudai xy
...ydelmerilegşed—
... ba sekretaarь-
...in xydelmeride
...alşanai gomodol,
...ysel ba eriltii xai-
..., oloniitehee ta-
...an geeşe.
..., somonoi sovee-
...in ba naloogai ja-
...a şyleө bolzo, şi-
...ikan, azaxuin ba
...rilgonuudii gyi-
...alda xamag byxii
...xa arga hambaa-

Azalşa niitetei barisaagaa şangadxaza; yrgen olon kolxoozniguudii soveedai xydelmeride xabaaduulxa; hurguuli, bolьniica, emegteişyydei tyrexe ger, xyygedei jaasli ba saad, klyyb, unşalgiin baişan, xargii zamegeel iimenyyd xydelmerinyyd somonoi soveeduudai anxaralai tybte tabigdaxa johotoi ba ede xydelmerinyyd deere somonoi soveeduudai xytelberiiin şanar şalgagdaxa bolno.

Hunguuliiin şine sisteemeer jabuulagdaxa soveeduudai hungalta bolbol, tereende myneөnhөө beledxel xexii erine. Demokratiis şine hungaltiin yjede soveeduud bolbol yrgen niitiin urda şangaxan egzaamin barixajaa belen baixa johotoi. Azalşanai xysel eriltii xangadaggyi azaxuingaa zarim amzalta gyiseltenyydte tolgoigoo erjeşood, oloniitii poliitikan ba kylьtyyriin talaar xymyyzyylxe bolbosoruulxa jabadalii martazarxihan, eneen deerehee angiiin xursa hermzee moxoodxozo, ohol nazagai, amagalan huudal, medeeşerxexe jabadal bejedee xaldaaza, oloniitehee taharhan—iime xynyydii azalşa niite bolbol soveeduudhaa gargaza xajaxa baihaniinь labtai.

Gadana, Soveed zasagai xuuli togtoolii doodo şatiin soveeduudai xytelberilegşedei zyghөө medereltei mederelgyigeer ebdexe xazagairuulxa jabadalnuud olon yzegdedeg baina. Eneen tuxai faaktnuudii bedireze xolo oşohonoi xereggyi. Gansaxan yliger xaruulxada, soveeduudai yngerhen toosoonoi kampaaniiin yjede, Xoito-Agiin (Aga), Xasuurtain (Xori), Biçyyrei (Biçyyr), Xonxoliin (Muxarşiber) ba bişe busa somonuudta hunguuliiin byrin erxetei graazdanuud: ybeged, xygşed, narai xyygedtei exenernyydii hunguuliiin spiiskehee (tedener suglaan da jirexe argagyi baixa geed) zuraza xajahan yzegdelnyyd garhan baigaa. Ene bolbol Staalin Konstituucii bydyyligeer xazagairuulhan faakt myn.

Esesei hyylde soveedai xydelmerilegşed bolbol өөhedөө bolbosorol kylьtyyrejee xodo deeşelyylze baigaagyi haa oloniitehee geegdeze bolxo ajuultai baina.

Ede byged deerehee baisaaza, soveeduud bolbol ydelmeriee ton şineer tabiza jabuulxa ujalgatai bolno.

...I. Miroosnikovii SSSR-ei ...siin Aradai Komisaarai ...logşodo batalxa tuxai

...lboonoi Centraalin Gyisedxexe ...iteedai Preziidiymei togtool

...lboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Pre-...tooxonь:

...aan Ivaanoviç Miroosnikovii *SSSR-ei Finaansiin ...saarai orologşodo batalxa.*

SSR Xolboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe G Petroovski.

SSR Xolboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь I. Akuulov.

Kolxooznig NAŞANAI turşalgiin pooli

(*Manai korrespondeentohoo*)

Agiin aimagai, Cagaan-Uuliin somonoi, Markizovoi neremzete kolxoozoi staxaanovşa Dabaa Naşanai gegşe rekoordto jixe urgasa abxiin zorilgoor, turşalgiin pooli bii bolgood xeden zilde azallaza baina.

Naşanai gegşe 1936 ondo 10 gektaar gazarta turşalgata tarilga xeze, gektaar byrihөө 17 ceentner tariaa xurlaaza abxa gehen baigaa Ene poolioo xojor daxin xaxalhan ba boronoilhon. Poolioo agrotexniis zaabariaar eldehen ba bog burtag ybehenei yndehiinь tyyze arligahan baigaa. Ene poolidoo 8 toonno ynehe adxahan, 2 toonno şibxe adxahan ba saha togtoohon jym. Iigeze azallaad erxim soortiin ba hainaar seberlegdehen yrehe tarihan baigaa. Tere 10 gektaar gazarhaanь 1936 onoi urgasa xuriaalgada 170 ceentner seber tariaan abtaa. Staxaanovşa Naşanai gedeg erxim urgasa urguulhanaigaa tyleө 5 ceentner tariaagaar ba xeden tolgoi malaar şagnagdaa.

Mynөө 1937 on soo turşalgiin poolioo 60 gektaar xyrtşr yrgedxeze gektaar byrihөө dunda zişeegeer 20 ceentner urgasa abxa ujalga abbA. Ene turşalgiinь pooliiin 60 gektaar gazar xojordaxin xaxaladagza, xojor daxin bornoilogdohon. Pooli deerexi bog burtag ybehii seberlee. Saha togtoohon ba ynehe adxahan baina. Tarixa yrehenь xysed seberlegdeed ba urgaxa şadaliinь şalgagdaad baina. Mynөө gansal gazarai gedexii xylieeze baina.

Naşanai bol bişe kolxoozuudai staxaanovtan-udaarniguudii socialiis myrlisөөde uriba.

B. O. Cebegei.

Nyx. Solovsoovoi rekoord

Roostov-Doon. Voroşiilovoi neremzete tymer zamai Kavkaazai depoogoi oordento maşaniist nyx. Solovsoov Bataajskahaa Nevinnomiisk xyrter 1008 noomiroi poojezdoor hete jabalga (skvoznoi rejs) xeze, çaas soo 42,5 kilomeetr jababa. Noormonь xadaa çaasai 24 kilomeetr baigaa Nyx. Solovsoovoi poojezd zorihon gazartaa 3 çaas 15 minuuta urid xyreze, gaixamşagtai rekoord xaruulaa.

Xroonika

Nyxer **Neeçes Paavel Fioodoroviç** BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşiin orologşo bolgon batalagdaba.

* * *

RSFSR-ei şine Konstituuciin 69-dexi zyilei johoor, BMASSR-te sociaalin tedxemziin Arkomaad bii bolgogdobo. Nyxer **Nikolaaj Ivaanoviç Ivanoov** gegşii sociaalin tedxemziin Arkoom bolgon batalxa geze Centraalin Gyisedkoom togtoobo.

Ameerikiin Xolbooto Ştaadai azalşad Ispaaniiin aradtai eb nairamdalai xarilsaa baiguulza baina.

ZURAG DEERE: Ameerikada huudag Ispaaniiin posool Fernaando-de-Rioos gedeg miiting deere yge xeleze baina.

(Sojuuzfoto).

Nyxer R. Ja. Leeviniii Prombaankiin erxilegşe bolgon tomiloxo tuxai

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai togtool

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai togtooxonь:

SSR Xolboonoi Finaansiin Aradai Komisaarai orologşo nyxer Ryviim Jaakovleviç Leeviniii azaxui, traansport ba xelxiee xolboonoi negedemelei kapitaalin barilganuudii finaansalaxa baankii erxilegşe bolgon tomiloxo.

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe V. MOOLOTOV.

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai xereg jabuulgii erxilegşe M. ARBYYZOV.

Nyxer M.F. Arbyyzovii SSSR-ei AKS-n xereg jabuulgii erxilegşe bolgon tomiloxo tuxai

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai togtool

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai togtooxonь:

Nyxer **Mixajl Feoodoroviç Arbyyzovii** *SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai xereg jabuulgii erxilegşe bolgon tomiloxo.*

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe V. MOOLOTOV.

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai xereg jabuulgii erxilegşiin orologşo —A. ÇERNOSVIITOV.

KRIITIKE BA SAMOKRIITIKII YRGENƟƟR JABUULZA EXILEBE

Agiin aimagai ceentrei paartin aktiivai suglaan maartiin 15-da bolzo, tereen deere BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei dyngyyd tuxai paartiin aikoomoi sekretaarь nyx. Polikaarpov elidxel xelebe.

Nyx. Polikaarpovai elidxel daguulan yge xelehen nyxed dyyd kriitike ba samokriitikii yrgenөөr jabuulza, aimagai paartin organizaacada dutuu zyilnyydei ali olon baihaniii eliryylbe.

— Paartin ustaavii ebdehen ba paarti dotoroi demokraatiii ebdehen faaktnuud tuxai Pleenymei togtoomzo soo zaagdahan zyilnyyd bygede manai organizaacada bii geeşe. Voroşiilovoi ner. kolxoozoi dergedexi paartorganizaaciin paartoorgdo nyx. Bardaamov gedegii aikoomoor sexe tomilohon baina. Kriitike ba samokriitike manai paartorganizaacada bolьşeviig jonoor jabuulagdaagyi. Komsomooloi organizaacada myn iime dutuu dundanuud byriş olon baina,—geze nyx. Dogdomei xelebe.

— Manai aimagai paartin organizaacada bolooi xemzeejii tnarai poliitikan komuniisdeeşelyylxiin tylөө temөsөdeggyi, zarim komuniistnarai zalxuuraza paartin hurguuliinaa zoriuuta zailaza jabaxadanь xeregledeggyi geeşebdi. Yligerlexede: nyxed Borgonooje v, Baldaajev gegşed poliitikan beledxeleer tonş hulanuud aad, paartin hurguulida jabanxagyi. Tedeenei tuxai xeden daxin „B M.-Ynen" gazeetada tiilogdohon kriitikiin haihaar baitar, paartin exin organizaacaş ba aikoomş xemzee abanagyi. Ene xadaa manai paartorganizaacanuudai kriitikii toodoggyi jabadalii gerşelene. Paartin propagaanda ba agitaacan xydelmeri aimag deerem nai hula jabana—geze nyxer Nimiin xelebe.

— Aimag deerexi paartiin organizaacanuudai jixenxi dutuunuud jyyn bainab gee haa, olonxi organizaacanuud gol paartin. xydelmeriee jabuulxiin orondo azaxuin asuudalda byxii hanalaa tabina. Xydөө azaxuidaxi zarim amzaltanuudta daşuuraza, tolgoigoo erjehen jabadal manai komuniistnarai dunda olon bii. Soveedai ba azalaiş organizaacanuudai xydelmeride dutuu dunda jabadalnuud olon. SSSR-ei şine Konstituucii azalşan kolxooznigaudta yşөө hainaar oilguulza şadaagyibdi.

Paartiin disipliine ebdexe jabadal, arxidaxa, xaartaldaxa jabadal ba byle sadan bololdon beje bejee ymegşeleldexe gmm. jabadalnuud nelieed bii geeşe. Yligerlexede, Zugaalain paartin exin organizaaca dee re paartoorg Mynxiin, xysed bişe dunda hurguuliiin direcktor Badma-Zabai gegşed arxidalgii udaridahan baina. Aimagai ceentrei aktiivai dunda Teelin, Gabzanai ba bişeş nyxed jixeer arxidadag baina.

Aimagai gysedxexe komitee dai dergedexi paartin exin organizaaca ba dotoodiin xeregei Arkomaadai aimagai otdeleeniin dergedexi organizaaca bolbol hyylşiin 2 hara soo suglaa xeegyi geze kriitikelneд.

BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoomziin yndehөөr paartin xydelmeriee xysed şinedxen zoxioozo, kriitike ba samokriitikii ton yrgenөөr jabuulxa xeregtei.

Paartin ustaavii ba paarti dotoroi demokraatiii ebdedeg jabadalii ogtolon usadxaxa, komuniistnar byxenei xariuusalgiinь deeşelyylxe, bolьşevizmii şudalaxa asuudalii tonş şangaar jabuulxiin tuxai praaktikan xemzeenyydii tus aktiiv bolbol toblohon baina. Antipaartin eteegedyyd Riikov ba Buxaarin gegşedii paartiinaa gargaxa geze BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoohoniii aktiivai suglaan negendnugaar haişaaba.

S. Aginski

Şoota Rystaveeli

„Erieen gyrөөhenei arañа nemerihen Baatar" *geze mynxe aldarta poeemiin aavtor, Gryyziin agaa jixe poeed* Şoota Rystaveeli *gegşiin tyrehen saghaa xoişo 750 zil ene zilde xysebe.*

Gryyziin Arkomsoveed bolbol Şoota Rystaveeliin *paamiatnigai erxim projeektiin koonkyrs sonosxohon, tereendenь Moskvaagai, Leeningraadai ba Tbiliisei skylьpt ornuud xabaadalsahan baigaa.*

Erxim projeekt zoxioohonoi tylөө skyylьptor Meraбişviili *gegşe negedexi şagnalii,* Topyriidzе *xojordoxiii ba* Nikolaadze *gurbadaxi şagnalii abhan baina.*

ZURAG DEERE: Şoota Rystaveeli (*Sojuuzfoto*)

MUXARŞIBERTE ŞAZANIII ESER SEKE PROPAGAANDA TONŞ H

Muxar-Şiberei rajoonoi paartin ba komsomoolоi aktiivai yrgen suglaan (maartiin 21-de) deere, daişalan temesexe burxangyişyydei moziin soveedai zyghөө elьgegdehen nyx. Kyzneeckii şazantai temesexe xydelmeriin tuxai elidxel xebe.

Nyx. Kyzneeckiiin elidxelii daguulan olon nyxed yge xelehen baina.

Hyylşiin xedexen zil soo rajoon deerеe azaxuin ba kylьtyyriinş talaar baga bişe amzaltii tuilahamnai eli baibaş, arad zonoi dunda poliitikan propagaanda, agitaacii hainaar jabuulza şadaagyi bainabdi. Ilangajaa manai rajoonoi arad zonoi dunda urdanь şazan şytelgiin jabadal nelieed yrgen baihaniii medeze baibaş, şazaniii esergyysen temesexe xydelmerii huladxahamnai eli. Şazan myrgelei yilii ogtolon usadxaxa tuxai temesel bolbol udaan sag soo sylxe tesemgeigeer jabuulagdaxa, tonş xariuusalgatai xydelmeri geze komuniist, komsomoolşuud yşөө xysed oilgoogyi bainabdi. Şazantai temesexe xydelmeri tuxai aimagai paartin ba komsomooloi komiteeduud xydөө somon kolxoozuud deerexi organizaacanuudta xytelberi ogto ygөөgyi—geze yge xeleeşed kriitikelebe.

—Xaraad yzexedemnai şazanai hain ydernyydte yrgelziin jixe arxidaan bolzo, azal xydelmeriee haatuulza baixa jabadalnuud (Şine Zagan, Xara-Şiber) ali olon yzegdedeg. Yngerөөşe zilde, Xara-Şiberei Ceerkovii xaaxiin tuxai tendexi kolxooz asuudal tabiza, ra-

joonoi gyisedkoomdo baihan aad, mynөө bolood baina. Ene xa rohoo edibxitenei asuudalda aimagai o ciin xytelberilegşede ramzagyi huuhanai no—geze nyx. Gorloç be.

Mynөө xaraad yzex ga niutagai aradzono hөөr baidag, xuuşana lenь yşөөl baihaar. Şa yder—sagaalgan, ob badalnuudii xeheer bai jabadal bolbol azalşa gem gy? Bişe. Bide k nar, komsomoolşuudai kan agitaaciin xy muugaar jabuulhanai Ene yderhөө xoişo poliitikan agitaacii mer ii tysehlen şineer jabuulxa johotoibdi— Baaganova xelebe.

—Şine Zaganai tosx şatiin hurguuliin dunda 8-9 nahanai ba zarimanь kreehe zyyg dag baina. Ydeze jab şuulii komuniis johoo zyylxe, urdiin burta myrgelei yilehөө og lodxoxo xydelmeri b neer bagaşuulai dundi meriiin emxidxel mu rehee hula jabana—g Gombiin xelebe.

—Ene suglaan bolb gaa yndehөөrenь us nai exin huuri bolx Tiime deerehee sug togtoomzii ton tobto yderhөө exileed jabu delmeriingөө todor bolgon abxa bainabdi dotorxi burxangyişyy organizaacanuudii şin xen teeenei xydelm zaruulxiin tylөө paa somooloi aktiiv byged meseze orojo. Şazanta xe jabadal „tusxai o caar xegdexe johotoi abxiin hedeige gar gamgyi temeseje—g Jaalov xelebe.

Muxar-Şiberei rajoo tin ba komsomooloi ryylen, byxii kom komsomoolşuud xyse daza tus suglaanaiga lii byrimyhen dyyr riuusalgatai. R.

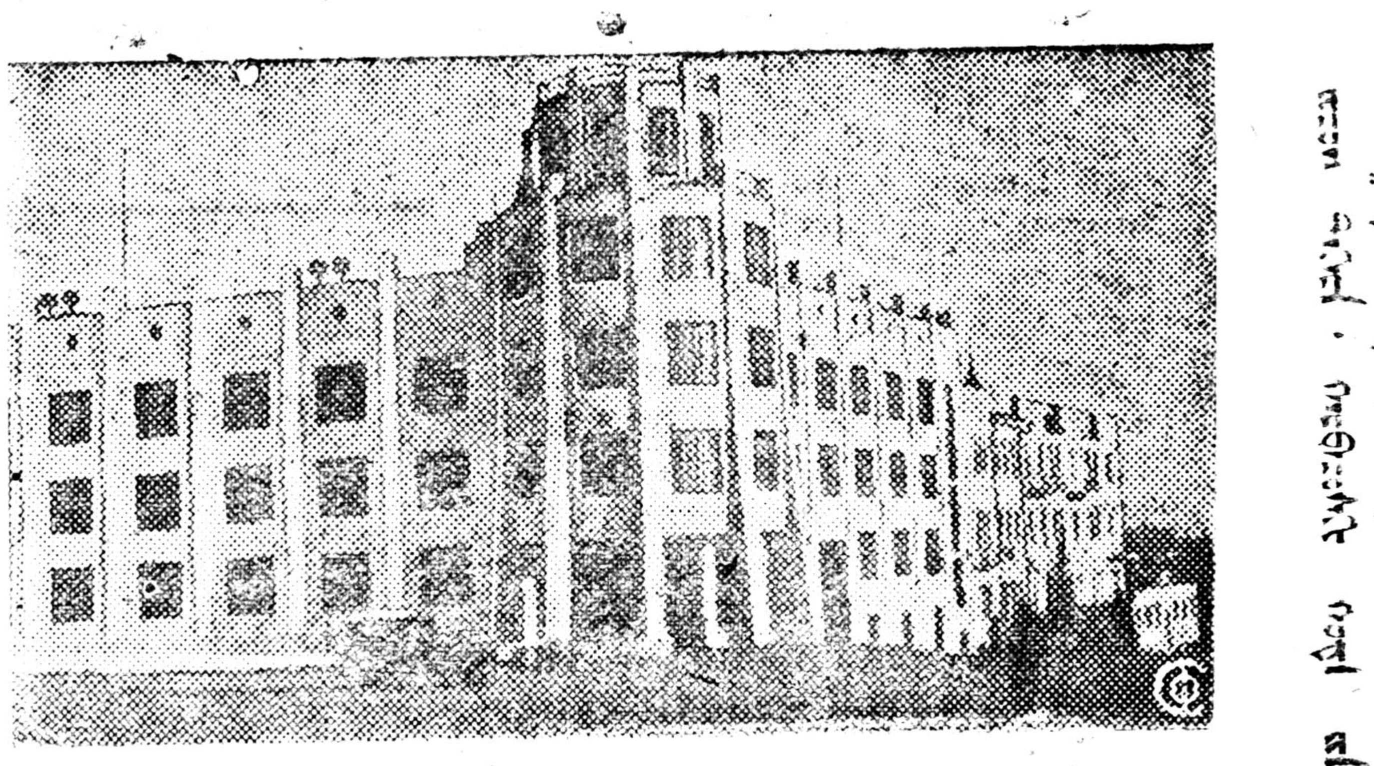

GYRENEI BA PAARTIIN NIUUSII XADAGALAXA

Xaanta zasagai yjede xeden arbaad zilei xatuu berxe podpoolьdo, grazdaan dainai ba socialiizmiin ilaltata baiguulaltanuudai zilnyydte manai georilig paartiaar xatuuzuulagdahan, gol yndehen bolьşeviig şanar gedeg ene xadaa revoliyycen heremze, daisadta aguu jixe herge baixa jabadal ba Exe orondoo ynen şudarguugaar bejee sym ygehen ja badal bolno. Leenin bolbol „revoliyycen organizaaca, disceplıine ba kopiraaciin teexnikii bolbosorloinь deede şatada xyrgexe" geze xydelmerişenei xydeleenei exinde paartiii hurgahan baina. Bolьşeviizmiin gaixamşagta şanar bolxo edeemxilelge, hergeg, disceplıine ba konspiraaciin teexnikii—xeden arbaad zilei turşa so manai paarti xursadxahan ba bolbosoruulan gyisedxehen baina.

Revoliyycen emxilelge, discepliinin bulad xatuu arsenaaldaxi hyrte zebseg bolbol paartin ba gyrenei niuusii xadagalaxa şadaxa bolno. Manai paartiin tyyxe bolbol paartin niuusii daisadta xezeedeş xobloogyi, konspiraaciin teexnikii unaagaagyi bolьşeviiguudai jabadalai todo honor ziseenyydeer dyyren baina. Terenei xoino grazdaan dainai froontnuud deere araduudai xeden mingiad erxim xybyyd xydelmerişen angiin xeregei tylөө өөriingөө ulaan şuhan adxan temesөe, xydelmerişen angida ami bejee ygөөn ba zorihon zorigtoo şin xatuu jabadag baihan gaixamşag jabadalai zişeenyydii komuniistnar l daisnai niuurai ymne xaruulhan baina.

Leenin—Staalinai paartiin yndehe huuriii tabiza baigaa tere xolıinş haa, manai sadil zyrxende oroxon baigaa bolьşeviig podpooliin ydernyydhөө exileed, paartitai ba paartigyi xeden milioon bolьşeviiguudai garaar bytөөgdeze baigaa socialiis bylgemei baiguulaltiin ene zargalan zolto ydernyyd xyrter tnarşagyi negedemel ylxeigeer zalgagdaza baina. Bolьşeviigai aldarta tradiica bolbol paartin niuusii ynen şudarguugaar ba narin hergegeer xadagalxiii komuniistnar byrihөө xatuu erilte bolbol Soveed Xolboonoi grazdaniiin byriin, paartitai ba paartigyi bolьşeviiguud byriin sexe ujalga myn bolno.

Bidener bolbol daisarxag kapitaliis xyrieelelge soo azaduuza ba xydelmerileze bainabdi. Eneeniii negexens miniuuta soo murtaxa bolxogyi Manai aparaadai baixanş atugai zabhar huladalii xereglexe geze daisan eteged oroldohon ba oroldoxoş baina. edener eti gel xynde olxiin ba manai gyrenei xyse şadalai tuxai niuusii tagnan elyyl xiin tulada xojor niuurta jabadal yysxexe, bildaguuşaalxa, haibşa bolxo ba ar idaulxa, zergii bygediinь xereglexe baina.

Paartin ba gyrenei sekreed gedeg zyilei ulxa bolbol mynөө podpooliin zilnyydөө byri yrgөөr oilgoxo bolo. Manai paarti bolbol azalşanai voozdь ba emxidxegşe, urgan xygzeze baigşa ilagdaşagyi gyrenei xyse şadalii udaridaza baixa, oron dotorxi oroilogşo paarti myn. Gyrenei niuusii narinaar saxiii bidenhee erize baigaa Soveedai xuu inuudhaa baxanaarş haa suxarixa jabadal bolbol Exe orondo urbananda toologdoxo ba xeden olon milioon azalşanai aşag tuhada xoxidol yzyylxe jabadal myn baina.

Paartiin niuusada baga jixe geze baixagyi gedegii komuniist byxen xexe şangaar baxezeede martaxagyigeer medexe johotoi.

Manai paartiin baidalai jamarş sekreed, ekonoomikan ba oborooniin şinze şanartai jamarş sekreed bolbol daisanda jixe xeregtei baina. Tyryyşeer yzexede bişiixan şingieer hanagdaxaş haa, olonoi dunda eli bolhon ba daisadta zoriuutaar gy, ali zoriuuta bişeerş xalaa (ene xamaagyi) xolbon ygtehen ton zaaxan niuusa bolbol manai xyse şadalii buuraulxa baina.

Exe oronoo xamagaalaxa jabadal bolbol SSSR-ei grazdaniin byriin ariuun ujalga myn geze ilalta tygelder socialiizmiin Staalin Konstituuca xeleze baina. Exe oronhoo urbaxa jabadal—şaxaa tanga rigaa ebdexe, daisadai talada oroxo, өөriingөө gyrenei seregei xyse şadalii xoxidol xexe, şpionaaz yiledxe jabadalnuud bolbol tuilai xyşer xoroto yilenyydte toologdozo, xuuliin ton şanga xatuugaar saazalagdadag baixa. Ulaan Aarmi bolbol, seregeingөө xynyydte Exe orondoo ynen şudarguugaar bejee ygexe mederel yzelii ba gyreneigees, seregeigees niuu-

sii niydenei sesegii n dagalaza şadaxa şadah myzyyldeg baina.

Manai Alas doronodo zaxstaavii japoon m bandiitiuudai dobtolxo bariza abaxaar, şa ba zadaar xadxuulha seregşe Baraanovai za bolbol manai xynyyd baraakterii ton t naar xaruulza baina. xerzegigeer abşahan ba ylen xoohoor xaaza hon baina. Zygөөr, şul xuulza baihan zalu

—Soveed respyyblikii daniiin өөriingөө z nyxedii xeleegyi, se niuusii xeleze ygөөgy Manai Exe oronoi e dyre tyxelөөr xym şadahan, ynen zorigto manai niuusa tuxai n aldaza ygөөgyi.

Manai oronoi grazda xen bolbol xariuusalg tuşaaldaş baixadaa, ja gen ton baaxanş x deere baixadaa gyi paartin niuusii xadag daxa ba daruu zantai, daltai baixa johotoi. gyiş haa, zygөөr dot dereze jabaxa xuuliiii iime zuram baixa joho soveedoi grazdaniind daalgahan gyrenei

ɔusa xendeş bişe, gan-
ɔende etigehen xereg
ɔdexe johotoi. Paartin
saxiza şadadaggyi xyn,
şuxala udxatai doky-
ydii xadagalaza şada-
xyn bolbol daisanai tu-
myn geeşe.
l dyngiəə ybeşen-ohol
jabadal bolbol amaa-
hıuxa, nigyylesxii
iis yzel, xara amiaa
abadalda ba xob xoşo
badalda xyrgexe baina.
rьyaaziiin zadagai zali-
lal bolbol arbigyi xyn-
ba şaşag şalig jaba-
eşçaanin xynei gutam-
u şinze tyxelii ba ham-
a ba bişe tanilnuudai-
la „bi jyyme xuu me-
.. geze bejee afiişlan
a dura sedxilii tyryyl-
ina.
in niuusii taraadag,
otorxi xeregyydei tuxai
g „paartin xudagiinar“
in paartin organizaaca-
ınca tende bişe daa)
bişe bii geeşe. Martiiin
ete sydermoontiin za-
(Odeessa) komuniist-
olbol, Obooznii gedeg
n niuusii taraadag muu
otoi zanşalaar jadaradag
ze, əəriingəə paartoorg
iiin tuxai xelsedeg baina.

Blagadaadnevskiiin rajoondo paartin aktiivai suglaan deere xelsehen byxii jyymeniinь, ygləə margaaşanь bygedede eli bol şodog baina. Paartiiin geşyyn Majeenko gedeg paartin sekreedii hairxan şaşadag baixa jym.

Emxidxelei zadagairalgada, şaşalgada, paartin ba gyrenei dokymeentnyydii xadagalalgada xariuusalgagyi xandaxa jabadalda tuilai şiidengi xatuudai sonosxoxo johotoi. Paartin dokymeent şalgalga ba helgəlgeheeşji, troocki-zinoovьjevtenei bandiiduud, —ene Exe oronhoo urbaaşad, şpioonguud, diversaantnuudai proceeshoosji johotoi hurgaal abaagyi xytelberilegşed ba xydelmerilegşedtei paartin organizaacanuud ba gyrenei zurgaanuud yşəə ysəən bişe bii baina.

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai dergedexi Soveedai Kontroolin Komiisiin gomodoloi biyroo bolbol Moskvaa goorodoi ba Moskvaagai moziin zurgaanuud ba organizaacanuudta dokymeentnyydei jamaraar xadagalagdaza baihaniii hajaxan şalgahan baina. Gyrenei udxa şinartai sekreed, niuusa dokymeentnyydte xaixaralgyigəər xandadag tuxai uşargyi buzagai faaktnuud eliryylegdehen baina. Zişeelexede, RSFSR-ei gəgeeryylxe Arkomaadai baişanda şalgaltiin komiisiin geşyyd jamarş zybşəərel proopyske ygeigəər (albagyi yjede) oroşohon baina. Nege neeltetei tahagai suurgagyi stool soo—„Xeblen gargaxa zybşəəgdebe. Glavliitiin tyləəlegşe“ — gehen bişegtei Glavliitiin nege tamaga xebtehen baina.

SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai tyseblelge—finaansiin xytelberilegşe Piisarivei stool soohoo paartin ba soveedai oorganuudai xytelberilegşedei nere deere Arkoomai bişehen elidxel bişeg oldohon baina. Xybengei Centraalin ypravleeniiin naçaalьnigai tuhalagşiin stool soo olonoi dunda eli bolxo johogyi dokymeentnyyd yzegdehen baigaa. SSSR-ei gyrenei tyseblexe komiisiin xariuusalgata xytelberilegşedei suurgagyi stool sooguur ba stool deegyyr zasagai gazarai togtoolnuud ba busa niuusa materiaalnuud xebteze baihan baina.

Yxtoomskiin rajoonai gyisedkoomai gazarai tahagii daagşa ba paartoorg Xaldaajevai tahag soo suurgagyi stool deere niuusa xeregyyd, BK (b) P-n geşyynde abxa ba geşyydii byridxelhəə gargaxa seber blaankanuudai debter, paartin byridxelei kaartoçkanuud oldohon baina. Moskvaa goorodoi Kominteernovskiin rajoonai soveedai komiisada ilangajaa zuramgyi baidal yzegdehen baina. Rajplaanai tyryylegşe Diaadinai suurgagyi stool soohoo niuusa materiaaltai xeden xabtahanuud oldohon baina. Gyrenei ba paartin niuusii xadagalaza şadaxagyi iime xytelberilegşedte paarti ba zasagai gazarai zyghəə jamar etigel naidabari bailtaib? Zadagairan, zabxairahan baidaltai paartin gy, ali gyrenei zurgaan bolbol daişalaxii şadabarigyi organizaaca geeşe. Iime organizaacada daisan etegeed amarxanaar şurgan orozo şadaxa baina.

Manai Exe oronoi bajaligai ba xyse şadalai garxa exi bolbol,—socialiis ymse myn. Ene xadaa, manai socialiis bylgemei nangin ba oiroo xyregdeşegyi yndehe huuri myn baina. Socialiis ymsii xadagalaxa ba bexizyylxe, gyrenei ba paartin niuusii ton narinaar saxixa ba xadagalaxa jabadal bolbol paartiiin geşyyn byriiin, manai xysen tygelder Exe oronoi grazdaniin byriiin ariuun ujalga myn („Praavdiin“ tyryy bişeg).

Maart harada saxilgaan bolbo

Kaliinin. Maksatiixinsk rajoonoi, Boroovskiiin ba Oreşkoovskiiin selьsoveeduudai kolxooznig uud maartiin 15-ai yder mynəə zilei sagai ularilda xomor uşaral xaraba gebel: xaxad yderei yjede ene selьsoveeduudai teritoori deere xysetei saxilgaan saxilza tengeriiin duun bolhonoi hyyleer, myndertei boroo orohon baina. Ene rajoonuudta iime ertyyr saxilgaan bolxo jabadal eneenei urda tee 1925 ondo nege yzegdehen baigaa.

——•——

Gutalai şine faabrika

Kyjbeşev. Kyzneeck goorodto gutalai jixexen faabrikiin barilga dyyreze baina. Ojodoloi ba zakroojno—ştampoovoçno gexe metiin ceexnyyd xydelmeridəə orozo exilee.

Ene faabrika mynəə zilde nege milioon 200 mingan paar gutal gargaxa baina. Faabrikiin barilgada xyngen a yiledberiiin arkomaadhaa 5 milioon tyxerig tabigdahan baina.

POOÇTIIN XYDELMERIII HAIŽARUULXA XEREGTEI

Pooçta zөөgşed xadaa, miil egeelei xynyyd bişe, jixe xariuusalgatai xydelmerişed geeşebdi geže medexe xeregtei. Pooçta zөөgşed bolbol xeden şuxala jaaraltai bişegyyd, myngө ba bişe şuxala posiilka, gazeetanuudii abža jabaxadaa te reendee jixe ximagatai nariaar xandaža, sag soonь xyrxe gaзartanь xyrgexe ujalgatai. Gebeş, zarim pooçta zөөgşed, xydelmeridөө xaişa xeregeer, xariuusalgagyigөөr xandaža, xynei bişeg ba posiilka bolon xynei zaxihan gazeetanuudii geexe, muugaar abža jabahan deerhee yngexe gemteexe gexe metiin jabadalnuud olon yzegdene.

Hyylei pooçtanuudaar manai „Ynen“ gazeetada jirehen, xydөө bişegşedei bişegyydhee xaraža yzexede, zarim pooçta zөөgşedei buzagai xydelmeri tuxai xelene. Tereenhee nege xeden barimtanuudii yliger abža xelee haa, hajaxan manai xydөө bişegşe nyx. Ž. Cerenei (Aga) gegşe ene onoi maarta 8-ai „YNEN“ gazeetii gedergenь elьgeegee. Ene gazeeta zuura zamdaa gy ali pooçta zөөgşiin halaar xandahanhaa xynei unşaža tanişagyi boloşhon baiba. Nyxer Ž. Cerenei ton zyb elьgeegee. Ene gansal mynөө bişe, xodo iime jyymen uşardag baina.

Myn manai xydөө bişegşe R. Jerbaanov (Selenge) bişexedee, Selengiin aimagai Tamşiin somonoi pooçta zөөgşe S. Şagdarai gegşe xydelmeridөө buzagai halaar xandadag, arxidaxa zergiin halan halixai jabadal gargadag deerehee xynei bişegyydii ba posiilkii xajahan baina geže medeesene. Ene mete barimtanuud jixe olon.

Niutagai somonoi soveeduud ene xeregte nariaar xandaža, tiimenyyd barimtanuudta şangaa xemžee abadaggyi deerehee iimenyyd jabadal xodo yzegdene.

Pooçtiin ba pooçta zөөgşedei xydelmeriii eris haižaruulža, onso zemete niuurnuudii gem xariuusalgada xabaaduulxaar boloo.

Jym. Cerenei.

JAPOONOI 1937-38 ONOI BIYDŽEED

Tookio, *maartiin 29.* (TASS). Ysegelder Japoonoi parlaamentiin doodo palaatiin zasedaani deere 1937-38 onoi nemelte biydžeedii olonxiiin duugaar batalba.

Myn ysegelder deede palaatiin zasedaani deere sag zuura naloog aşalgii deeşelyylxe tuxai xuuliii xubilgangyi batalhan ba Deede palaatiin biydžeedei komiisa 1937-38 onoi biydzeedii xubilgangyi batalba.

KAGANOOVIÇIIN NEREMŽETE PODŞIIPNIGAI ZAVOODAI 5 ŽILEI OI XYSEBE

MOSKVAA, maartiin 29. (TASS). 1932 onoi maartiin 29-de Moskvaada, Kaganooviçiin neremžete podşiipnigai gyrenei zavood aşaglalgada ygtehen baigaa. Ene zavood, podşiipnigai anxa tyryyşiin zavood bolno. Ene zavoodai aşaglalgada ygtexede yiledberiin ton şuxala şine halbari SSSR-te bii bolhon baina. Eneengyigeer tomo maşiina bytөөxe jabadalii xygžyylxe argagyi baihan jym. Eneenei urda tee oron soomnai podşiipniguud xegdedeggyi şaxuu baigaa.

Ene zavood өөriingөө oiji ton jixenyyd amzaltanuudtaigaar ugtaba. Ene zavood 1932 ondo milioon podşiipnig bytөөhen aad, 1936 ondo 30,5 milioon podşiipnig bytөөhen baina. Yngeregşe žilei ijyynь harada 3 milioon podşiipnig bytөөze projeektiingaa xysii nege xaxad daxin ylyylehen baina.

Şine janziin podşiipniguudai bytөөlgөөr ene zavood myn baga bişe amžaltanuudii olhon baina. 1936 ondo 300 şaxuu ondoo janziin podşiipniguudii bytөөgөө. Projeektiingaa johoor haa 102 janziin podşiipniguudii bytөөxe johotoi baigaa. Mynөө žilde ene zavood 470 ondoo janziin 43 milioon podşiipnig bytөөxe baina.

Podşiipnigai negedygөөr zavoodai 25 mingan tooto kolektiiv өөhediingөө zergede xeden mingan udaarniguud ba staxaanovtantai, oordentontoi baina.

Gebeş ene zavood ton jixe yiledberiin dyrişeltei ba xeden olon gaixamşagta xynyydii xymyyžyylže gargahan baibaş, өөriingөө zorilgii xysed bejelyylže şadaagyi baina. Tiime deerehee zavoodai kolektiiv yiledberiingөө bytөөsii deeşelvylxiin ba soveedai podşiipnigii, byxe delexei deere erxim hain podşiipnig bolgoxiin tylөө jixexeneer xydelmerilxe johotoi bolno.

Ispaanidaxi grazdaan dainai baidal

Dainai froontnuud deere

Pariiz, *maartiin 29.* (TASS). Madriidii arşalxa komiteedai mynөө yderei medeesel soo xelegdexenь xadaa, Gvadalxaarai froontdo respyyblikiinxinei sereg jixe xysetei ataaka xeze, Kaasa Valliaantii ezelbe.

***

Valeensi, *maartiin 29.* Ysegelder respyyblikiin uhan seregei syydnenyyd Malaaga, Memiilьje ba Motriiliiin seregei baira baidalnuudii jixeer boombodobo. Syydnenyydei Kartaxeenei poortdoxi baazadaa busaxadanь, itaaliiin samoliooduud 3 boombo xajahan baigaa, terenь syydnenyydii tudaagyi baina. Respyyblikiin samoliooduud agaarta garaxa yimyyleeşenei samoliooduudii tergedyylhen baina.

(TASS).

Yimyyleeşende tuhalhan zandaa

Pariiz, *maartiin 29.* (TASS). „**Jymanitée**“ gazeetiin medeesexenь xadaa, Aavstriiin Encersfeelьdiin patroonai zavoodhoo 1200 xairsag seregei xeregselei zyilnyyd ispaaniiin yimyyleeşende jabuulagdaba gene.

***

Pariiz, *maartiin 29.* (TASS). Valeensihaa medeesexenь xadaa, yimyyleeşenei ezelže baihan poortnuud deere xariiin seregyydei şineer jireže baihan tuxai medeenyyd Ispaaniiin poliitikan xytelberileg şedei dunda abtahan baina.

***

Loondon, *maartiin 29.* „Mançeester gradiaan“ gazeetiin medeesexenь xadaa, Fraankodo esergyy niuusa ygeselgen jabuulagdaža baihan tuxai Loondondo hajaxan tarahan suu bolbol ynen baiba. Ene niuusa ygeselgen xeden gooroduudta jabuulagdahan baina. Ilangajaa Malaagada jabuulagdahan gebel, ende bylеg oficeernuud, xinaltada baigşadii sylөөlxe ba vostaani xexe geže tyxieereže baihan baigaa. Ene niuusa ygeselgen germaaniiin şpionaaž jabuulagşadai tuhalamžaar eliryylegdehen baina. Ispaanida grazdaan dainai exilxehee urda teehee exilže germaaniiin şpionaazai xydelmeri hainaar emxidxegdehen baigaa. Niuusa ygeselge xegşedei 18-haa dooşo bişe xytelberilegşedii buudaža alhan baina. (TASS).

BUDAAJEV B. B.

BMASSR-ei uran zuraaşada eblelei geşyyn, uran zuraaşa Budaajev Bazar Budaajeviç ynudaan ybeşelehenhөө ulamžalaža beje tenxeenь muudaad maartiin 28-ai yglөөnei 10 çaasta naha baraba.

Nyxer Budaajev Selengiin aimagai Orongiin somonoi Orongo geže niutagta, 1901 ondo tyrөө hen. Narai bagahaa xoişo ynşerže, xaanta zasagai yjede buriaad ygeiteinerei jaduu baidalii yzehen nyxer jym.

1922 ondo Orongiin somondo axalagşa milisioneer baihan aad, saaşadaa Buriaad-Mongoloi gyrenei xeblelii erxilexe oron, „**BM Praavda**“ ba „**Ynen**“ gazeetiin uran zuraaşa, iskyystviin teexnikymei myyzeiin tahagai stydeent, myzein uran şimelgii taaruulagşa, uran zuraaşa-makeetçig, uran zuraaşa—skylьptoor bolžo jabaa hen. Nyxer Budaajevai nahanainь jabadal iime baina.

Nyxer Budaajev erdem ygei bolboş, terenei xehen olon xydelmerinь professionaal uran zuraaşadai ažalhaa dutadag ygei baigaa.

Hyylei yjede nyxer Budaajev Baigalai ymenedexi niutaguudta bolhon grazdaan dainai tyyxe xaruulhan zurag zuraža baigaa hen. Xažuugaariinь baha Ulaan-Ydede bosxogdoxo **V. I. Leeninei** paamiatnigai projeekt bytөөže baihan jym.

Soveed uran zuraaşadai eblel biligtei, zaluu, xoişodoo byri jixe xereg bytөөxe nyxerөө aldaba.

Azaldaa duratai, şadamgai, daruu zantai, soveed uran zuraaşadai eblelei geşyyn, xyndetei xynei zişee xaruuldag hen.

Xagasaja daa xairata nyxer **Sampiilov, Merdegeejev, Paavlov, Oklaadnikov, Timiin, Şaraapov, Rodioonov, Çikotieejev ba Aržikoov.**

Uranzuraaşa Sampiilovai zuraguudai alьboom

Aradai uran zuragşa oordento nyxer Sampiilovai zuraguudii byrin negedyylhen alьboom xeblen gargagdaxa bolbo. Ene alьboom gargaxa xeregte gargaşalxiin tula nyxer Sampiilovta myngen zөөri ygtexe boloo.

ZAHABARI

„Ynenei“ 73 dugaarai (maart 30) tyryy bişegei 2-dxi koloonkada deerehee 7-dxi myrte „şine Staalinai epooxiin“ gehenii „şine, Staalinai epooxiin“ geže zahan unşaxa xeregtei.

Xariuusalgata redaaktoriin orologşo C. DONDYBOON

Organizaacanuud ba azyiledberiin oronuudai anxaralda!

1937 onoi janvaariin 28-ai yderei BMASSR-ei Arkomsoveedai togtooloi yndehөөr Ulaan-Ydede RSFSR-ei komunaalin azaxuin Arkomaadai

„GOSZELIOONSTROI“

geže treestde xamaatai kontoora emxidxegdebe.

„Goszelioonstroin“ kontoora iime azalnuudii xene:

1. Amaralta ba kylьtyyrin paarka, saad, skveera, les opaarka, bylьvaar, xamagaalalgiin zoon, eldeb ybehe tarixa gazoon, seserlig, klyymbenyydei barilga erxildeg.

2. Yiledberiin oronuudai talamainuud, gudamža, talamai, hurguuli xyygedei saad gexe metiin oronuudta modo tarixa smeeta ba projeektnuudii zoxioodog.

1937 onoi janvaariin 28-ai yderei BMASSR-ei Arkomsoveedai togtooloi § 3-4 johoor modo tarilgiin xeregte homologdohon zөөritei aža yiledberiin oronuud ba organizaacanuud „Goszelioonstroin“ kontoortoi doogovor xexe johotoi. Jaaxadaab gexede, deere dursagdahan xydelmeri „Goszelioonstroin kontoorhoo gaduur xegdexe johogyi.

Kontooriin aadres: Ulaan-Yde goorod, gorsoveed, kombaankada baigaa xarilsaxa dansa №29—26

„Goszelioonstroin“ kontoora.

MYNӨӨDER

OROS DRAAMIIN GYRENEI TEAATR

F. ŞIILLER

Kovaarstvo i liybooVь

(Oros xelen deere)

4 yzegdeltei 9 kartiinatai trageedi.
Režissoor N. G. Reeznikovoi xytelberieer tabigdaxa.
Zyžegei exilxenь 8 çaasnaa. Kaassa yder 11-hee 2 ç. ydeşө 5-haa 9 ç. boltor

MYNӨӨDER — XARAGTII

„PROGREES“ KINOODO **„Ilagdaşagyi“**

„ERDEM“ KINOODO **Jyynostь pieeta**

„BURIAAD-MONGOL YNENEI“

zaxilii apreelь soo yrgenөөr jabuulxii xeşeegtii. Zaxilii niutagai pooçtiin tahaguud, pooçtiin somonoi naidalgatad, bişeg zөөgşed abxa baina.

Noomir gargagşa D. DAMDINAI. Verstaalagşad: D. BALDANAI, D. ŽAMCIIN. «B-M Praavda» ba «YNENEI» tipograafi. Ypolglaviit 193.